

V slogi je moč

Št. 15

December 2015

1340 - 2015

Rihpovec

BILTEN

Včasih čas prehitro beži,
včasih se zdi, kot da spi...
Vsakdo mu da svoj obraz,
ki v sebi skriva zmago in poraz.
Naj bo leto 2016 vaš čas!

Sedež

Društvo za napredek
"Hribovec" - Rihpovec
Rihpovec 19
8210 Trebnje

Matična številka: 1128256
Davčna številka: 904010000
Poslovni račun: 61000-000116262
Delavska hranilnica d.d., Ljubljana
<http://www.rihpovec.si>
e-mail: hribovec.rihpovec@gmail.com

Upravni odbor

Franci Starič, predsednik
Ksenija Starič, podpredsednica
Viktor Rogelj, član
Ciril Pene, član
Andrej Oberč, član

Nadzorni odbor

Zlatko Rajkovič, predsednik
Franc Starič, član
Alojz Starič, član

Društvo šteje 136 članov.

BILTEN številka 15 / december 2015
Založnik

Društvo za napredek "Hribovec" - Rihpovec

Predsednik

Franci Starič

Uredniški odbor

Ana Bilbija, Franci Starič, Ksenija Starič

Oblikovanje:

Ksenija Starič

Tajniška in blagajniška opravila:

Marjeta Rogelj

Brezplačen izvod

Fotografije

Ksenija Starič in
arhiv društva

Naklada

350 izvodov

Lektoriranje:

Nina Štampohar

SPOŠTOVANI PRIJATELJI

pozdravljeni vsi, ki z veseljem prelistate naš bilten in se tako seznanite z delovanjem društva skozi leto. Pred vami je petnajsta zaporedna številka. Predstavlja trud vseh, ki sodelujemo pri delu in dogodkih v naši vasi. Prav je, da občutke in vtise z objavljenimi članki delimo z drugimi.

Vse leto smo delali tako, kot smo si načrtali z načrtom dela, sprejetega na občnem zboru konec marca, ko smo z zanimanjem poslušali tudi zdravstveno predavanje na temo možganske in srčne kapi, ki nam ga je zelo lepo predstavila naša članica Irena Vester, dr. med. Manjkal ni niti kulturni program, v katerem je sodelovala že standardna ekipa: Ksenija in Arne z recitacijo, Arne je predstavil še nekaj znanja borilne veščine, Lara je prikazala del znanja mažoretke, harmonikar Tone pa je večer polepšal s harmoniko.

V juniju je bil na željo članov vnovič organiziran izlet v deželo Vulkanland v Avstriji. Kljub temu da smo jo obiskali že lansko leto, je letos z nekaterimi drugimi lokacijami znova navdušila. Očitno se lahko od sosedov res kar nekaj naučimo. Njim se splača delati stvari, za katere mi mislimo, da ne prinašajo koristi. Mogoče bi

veljalo preučiti njihov davčni sistem?

Ob igrišču je bil utrjen nov prostor, na katerega smo položili pralne plošče. Sledili sta prestavitev našega »jurčka« in postavitve kamina. Vodstvo zaenkrat še ni našlo časa, da bi ga preizkusilo. Prireditve Ex tempore se nam je letos zavlekla pozno v jesen. Izvedli smo jo šele 15. novembra. Slikarji in obiskovalci prireditve so bili z jesenskimi motivi zelo zadovoljni. Na igrišču je bilo razstavljenih kar nekaj starih predmetov, ki jih člani društva čuvamo in jih nismo zavrgli že v času, ko tega nismo znali ceniti in nam je to predstavljalo le staro šaro. Tudi vreme je bilo glede na letni čas do nas prijazno, čeprav nas je zelo skrbelo, kako bodo slikarji v mrzlih rokah držali čopiče. Dobro volje jim nič ni vzelo!

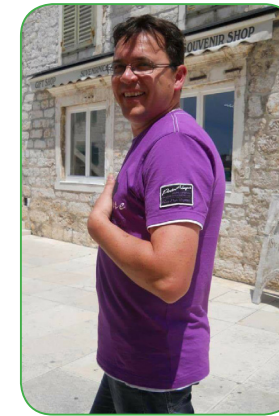

Na zaključni prireditvi smo se ob poskušnji letošnjih vin in občudovanju ustvarjenih del dobro zabavali. Veseli smo bili, da je bila na prireditvi prisotna tudi gospa Silva iz Dol. Dobrave, ki že dolgo vrsto let živi v Kanadi. Naša prireditev ji je bila zelo všeč. V nedeljo, 29. novembra, smo v Baragovi galeriji skupaj z občino Trebnje, Območno izpostavo JSKD in ZKD odprli razstavo del, ustvarjenih na 10. in 11. Extemporru. Nismo pozabili niti na obisk in obdarovanje naših najstarejših članov. Veseli so našega obiska. To nas razveseljuje in daje voljo do dela.

Tudi bilten, ki ga držite v rokah, zahteva veliko volje, znanja in truda. Časa nam vedno zmanjkuje. Tudi letos ni bilo drugače. Zmanjkalo nam je časa za izdelavo in postavitev kažipotov, za lažje »križarjenje« po naših razvejanih poteh. Računamo, da zastavljeno uresničimo v prihodnjem letu. Kljub grenkemu priokusu zaradi neplačila nekaterih prispevka za rekonstrukcijo ceste Gorenc-Pene in vseh težav, s katerimi se zaradi tega srečujemo, imamo na zalogi še veliko idej, ki jih nameravamo uresničiti z nadaljnjim delovanjem društva. Seveda je to v veliki meri odvisno od finančnih sredstev in volje ljudi. Ne pozabimo na slogan društva, ki jasno govori, kje je moč: »V SLOGI JE MOČ.«

Upravni in nadzorni odbor

Delo v Krajevni skupnosti Dol. Nemška vas je bilo tudi v tem letu zelo živahno. Do zdaj smo imeli osem sej, na katerih smo delali v skladu s sprejetim načrtom:

- položenega je kar nekaj sto kvadratov asfalta (v Jezeru, PGD Lukovek ...)
- postavljena je zaščitna ograja ob igrišču Osnovne šole Dol. Nemška vas,
- izpeljan je projekt okoli cerkve sv. Marjeta (položene plošče teraco in narejen oporni zid),
- pomagali smo PGD Lukovek in Ponikve (pri izgradnji opornega zidu in sanaciji tlakov) in še bi lahko našteval.

Na sejah redno rešujemo tudi prošnje krajanov. Največ jih je s področja urejanja cest.

In kaj je krajevna skupnost storila za našo vas?

Organizirala je zimsko službo, kar je za uporabnike ceste še kako potrebno in pomembno. Spodnja pot od Rajščkovih do Špolarjevih je dobila izboljšavo, tako da je razširjena. S tem bo tudi pluzenje lažje. Izboljšavo so financirali uporabniki poti in krajevna skupnost (pribl. 1000 €). Pri hiši Krištof so vgrajene propustne cevi za podaljšanje in preusmeritev vode z naše ceste. Poleti je bila ob poteh organizirana tudi košnja trave in grmičevja. Pomoč ni izostala niti pri plačilu odmere zemljišča, na katerem stoji igrišče, ki ga bomo v prihodnjem letu tudi lastniško uredili.

Kar nekaj je postorjenega, čeprav bi vedno želeli več. Žal imam pri svojem delu kot član sveta krajevne skupnosti zdaj zvezane roke. Pri rekonstrukciji ceste (Gorenc-Pene) se je zgodilo to, da nekateri uporabniki ceste niso plačali denarnega prispevka, ki ga moramo odvesti krajevni skupnosti. Z obvestilom gradbenega odbora smo bili vsi uporabniki ceste seznanjeni o dolgovanih zneskih. Vsaj zaenkrat niso izpolnjene sprejete zaveze. Zamudnikom predlagam, da dolg poravnajo.

Če hočemo ustvariti pogoje za boljše in lažje življenje v vasi, moramo sodelovati z lokalnimi organi, sicer bomo cilje teže dosegali.

V krajevni skupnosti imamo kar 100 predšolskih otrok. Nanje v mesecu obdarovanj zagotovo ne bomo pozabili.

Ker želim delo v organu, v katerega ste me izvolili, še izboljšati, pričakujem vaše pripombe in predloge, ki jih bom skušal uveljavljati pri delu.

Viktor Rogelj, član Sveta KS

Kot vsako leto smo se tudi letos v soboto, 28. Marca, zbrali člani društva Hribovec Rihpovec na rednem letnem občnem zboru, ki je potekal kot vedno v hiši pri Ani in Lojzetu.

Uvodoma je prisotne s harmoniko pozdravil naš harmonikar Tone. Po uvodnem pozdravnem nagovoru predsednika društva je nastop za člane društva pripravil naš Arne, tako da je recitiral pesmico in prikazal borilne veščine. V nadaljevanju je nastopila naša Lara kot mažoretka. Sledilo je predavanje zdravnice, domačinke Irene, na temo srčne in možganske kapi. Podeljene so bile tudi nagrade trem izžrebanim rešiteljem uganke iz biltena. Občni zbor je potekal sproščeno in veselo.

NOVO ZNANJE JE
NAJVREDNEJŠE BLAGO NA
ZEMLJI.
VEČ KOT JE RESNICE,
BOGATEJŠI SMO.
NIČESAR TI NI TREBA, A VSE
LAHKO.

Uradnemu delu občnega zbora je sledilo druženje, saj smo si ta dan vsi vzeli čas. Slastna je bila tudi zakuska s klobaso in tremi vrstami domačega kruha od rihpovških kruhopekov Ane, Jožice in Marjete. Prijetno druženje se je nadaljevalo ob klepetu in poskušanju izvrstnih sladici, seveda pa ni manjkalo niti dobre kapljice.

Veronika in Stanko

NOVOLETNO OBDAROVANJE STAREJŠIH

V našem društvu imamo že tradicionalno obdarovanje starejših članov. Vsako leto okoli božiča obiščemo starejše, razveselimo jih z darilcem in obiskom. Radi poklepetajo in se spominjajo dni, ko so tudi oni dejavno oblikovali Rihpovec. Pa tudi o zdravju, saj ob zdajšnjem hitrem tempu življenja tudi mlajšim velikokrat bolezen ne prizanaša. Kljub vsemu tudi tretje življenjsko obdobje prinaša drobne radosti in veselje z vnučki in pravnuki. Ti ob druženju pri topli peči v zimskem času radi prisluhnejo dogodivščinam iz njihovih mladostnih dni.

Ob tej priložnosti se starejšim zahvalimo, da so na tak ali drugačen način pripomogli k spremembi podobe domačega kraja.

Zlatko Rajkovič

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kacič)

Letos je odšla naša Pavla Lužar.
Pavla, pogrešali vas bomo.

V letošnjem letu smo na igrišču kar nekaj storili. Obnovili smo talne označbe, saj so črte zaradi časa in vremenskih vplivov zbledele. Za drugo večjo delovno akcijo smo potrebovali več časa in truda. Izkopali in utrdili smo prostor ob igrišču. Sledilo je polaganje pralnih plošč. Določili smo prostor za kamin in za našega jurčka, ki je že precej v letih. Zdaj ni več izgovorov, da bi na igrišču kaj spekli, pa nimamo na čem. Le voljo in surovine potrebujemo. Delo v jurčku in ob njem je lažje, saj se več ne praši ali nastaja blato v deževnih dneh.

Člani društva smo že dlje časa želeli na igrišče napeljati elektriko in urediti še nekatere druge zadeve. Pogoj za kaj takega je lastništvo. Z dozdajšnjim lastnikom smo dosegli dogovor za odkup zemljišča in poskrbeli za odmero. Odmero zemljišča v skladu s prostorskimi akti nam je financirala KS Dolenja Nemška vas, za kar se iskreno zahvaljujemo. Zdaj sledijo prepis, plačilo in vse, kar spada zraven, da igrišče postane lastnina društva. Ustvarjeni so pogoji za napredek. Kolikšen bo, je odvisno od volje in želja članov društva, predvsem od tistih, ki si bomo vzeli čas za delo in seveda finančni prispevek. Saj smo že navajeni. Z dobro voljo bo spet narejen korak naprej.

Franci starič

To poletje smo se člani društva Hribovec Rihpovec spet odpravili v vulkansko deželo Vulkanland na avstrijskem Štajerskem. Bilo je jasno sobotno jutro, ko smo se 27. junija ob 6. uri z avtobusom odpravili z Rihpovca. Prav tako kot lansko leto nas je tudi letos vodil vodič Bojan Mažgon. Pričakal nas je na prehodu Šentilj, kjer smo prestopili mejo. Najprej nas je pot vodila na grad Riegersburg, kjer smo se sprehodili po grajskih stezah ter se razgledovali po dolini in okoliških hribih. Na gradu smo si ogledali tudi atraktivno predstavitev ptic roparic, ki je bila zares občudovanja vredna.

Tudi letos smo se ustavili v gostišču Kaufmann v Wetzelsdorfu in vnovič so nas prepričali z ogromnimi porcijami okusne hrane. Po

kosilu smo pot nadaljevali na grad Schlossberg. Nanj smo se povzpeli po strmi zobati železnici. Na gradu smo si ogledali znamenit zvonik in čudovite grajske vrtove ter se razgledovali nad mestom Gradec. Pot z gradu nas je vodila po napornih stopnicah. Kar 260 jih je bilo. Nato smo se razgledali po središču Gradca, kjer smo videli veliko znamenitosti. Najzanimivejši mi je bil spomenik avstrijskega nadvojvode Janeza, ki ga obkrožajo štirje manjši kipi žensk in vsaka ponazarja eno reko: Savinjo, Dravo, Muro in Enns. Sprehodili smo se tudi skozi nakupovalno ulico Herrengasse, ki je bila takrat zavita v črno zaradi tragedije, ko je voznik do smrti povozil tri ljudi.

Nazadnje smo se ustavili v ogromnem nakupovalnem središču Seiersberg. Tam smo imeli eno uro časa, da smo se sprehodili po trgovinah, kaj kupili ali zgolj posedali v barih. Po dolgem in napornem dnevu smo se odpravili domov v Slovenijo.

Na izletu smo videli veliko zanimivega in komaj čakamo, da se prihodnje leto spet kam odpravimo.

Klemen Brudar

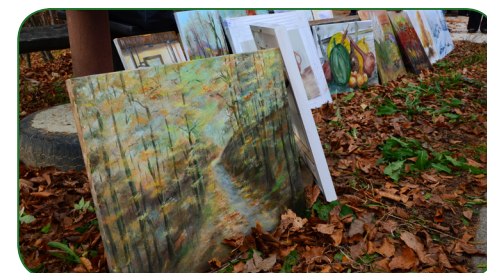

12. SLIKARSKO SREČANJE EX -TEMPORE

Letos sem se s sinom prvič udeležila slikarske prireditve EX TEMPORE na Rihpovcu. Do zdaj sem kraj poznala po gobarskih terenih in kolesarjenju po tamkajšnjih gorica. Tokrat pa sem se tukaj srečala z novo, prav prijetno izkušnjo, s slikarji na prireditvi, ki je bila v kraju tokrat že dvanajstič. Zbrali smo se na sončno, a mesecu primerno vetrovno in hladno nedeljo na vaškem igrišču. Prvi vtis se mi je zdel malo »po kavbojsko«, a topla vaška pogostitev s čajem in sladkarijami je dogodek pokazala v prav prijetni luči. Po razdelitvi platen slikarjem in nagovoru predsednika Francija Stariča so slikarji zavzeli svoja izbrana mesta za slikanje. V nekaj urah so na platnih nastala prekrasna tihožitja jesenskih sadežev, cvetic, zidanic v akvarelni ali akrilni tehniki. Mojo pozornost so pritegnili tudi stari leseni predmeti, ki so jih včasih uporabljali na kmetijah, ki jih v spomin na stare čase hranijo tukajšnji prebivalci. Poskrbljeno je bilo tudi za aranžmaje jesenskega cvetja v vazah na mizah. Da res cel kraj živi s tem dogodkom, so dokazali tudi vaščani, ki so se v lepem številu zbrali na pogostitvi po koncu slikanja. Prireditev so popestrili tudi nastopi tukajšnjih

otrok, ki so se nam predstavili s petjem ali recitacijami. S svojim nastopom je dogodek poživil tudi znani vinogradnik Bevec. Ob klepetu z vaščani, pogostitvi s toplim obrokom, sladkarijami in dobrim vinom nas je vse hladnejši veter prisilil, da smo se začeli poslavljati, z željo, da bo tudi trinajsto srečanje prihodnje leto potekalo srečno in uspešno. Mislim, da se lahko v svojem imenu, imenu slikarjev in povabljenih gostov zahvalim organizatorjem, posebno Branetu Prazniku, Ani Bilbija in Franciju Stariču kot tudi prebivalcem Rihpovca za njihovo nesebično postrežbo na prireditvi.

Smiljana Zajc

Extempore pomeni v slikarstvu, da se slikarji udeležijo prireditve brez predhodnih priprav. Torej umetniki začnejo slikati od tistega trenutka, ko se fizično priglasijo na prireditev. Pravilo pa je, da morajo nato delo oddati do določenega časa, do roka, ki ga napove organizator. Extempore pomeni nekakšno slikarsko tekmovanje, ko je treba ustvariti delo v določenem času na podlago, ki je vnaprej določena.

V primeru extempora Rihpovec ne gre za tekmovalnost, ampak za – če uporabimo priročen izraz za ta namen – za dobrosrčnost. Na eni strani organizatorjev, ki zagotovijo slikarsko podlago ter pogoje za ustvarjanje in druženje, ter na drugi strani umetnikov, ki ustvarjena dela nato podarijo.

Je pa ta naš extempore tudi zgled za druga področja umetniškega ustvarjanja, ko bi lahko s takšnimi ali podobnimi prireditvami – z dobrodelnostjo – pomagali pridobiti finančna sredstva za pomoči potrebne ali napredek na določenih področjih.

Rihpovsko slikarsko srečanje, ki je bilo desetletje edini extempore na trebanjskem, ima za nekatere umetnike poseben čar

in draž iz več razlogov: najprej že zaradi omenjenega – ker je bil do zdaj edini in ker se lahko umetniki na zaključku pokažemo. Za marsikoga je to edinstvena priložnost in eden redkih stikov z občinstvom, ki ga slikar mora imeti, če želi napredek v svojem snovanju, ki je nedvomno cilj vsakega umetnika. Drugo, kar je morda še pomembnejše od prvega, je, da nas na tem srečanju sprejmejo prijazni in odprti ljudje, ki tudi zagotovijo takšno ugodje.

In takšne so tudi slike, ki nastajajo na Rihpovcu: odsevajo prav to, kar tam je, in takrat, ko je extempore – prijaznost, odprtost, etnografski in časovni zapis tamkajšnjih podob in še kaj bi lahko naštel.

Že na razstavljenih podobah z 11. in 12. extempora lahko vidimo »zabeležene« nekatere stvari, etnografske zapise in podobe kraja, ki jih ni več. Ki jih je bodisi povozil čas ali podrla človeška zagnanost. Včasih tudi samo zaradi pehanja in prestiža.

Seveda je razlika med ustvarjalci in ustvarjenimi deli. Na eni strani imamo dela, ki so približek ali celo presežek ustvarjenih del – pogojno rečeno – na akademski ravni in na drugi strani dela, ki kažejo

začetniške napore. So pa vsa dela iskrena, torej ustvarjena z vnemo, zagnanostjo, z veliko voljo dokazati željo po upodabljanju.

Tu moramo posebej poudariti pomen in širino ustvarjanja likovnega društva Jutro iz Novega mesta, ki daje že več let največjo težo ustvarjanju na Rihpovcu in z medsebojnim sodelovanjem – tudi na neki način mentorskim svetovanjem – dosegajo izrazit napredek, kar se v ustvarjenih delih tudi pozna.

Brane Praznik, predsednik Društva likovnikov Trebnje

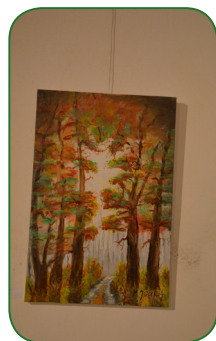
Razstava v Baragovi galeriji, ki smo jo obiskali v četrtek, 3. 12. 2015, je bila lepo pripravljena. Predvsem je bilo zanimivo in pohvalno, ker sta se slikarki otrokom še posebej posvetili in jim praktično predstavili slikanje z različnimi tehnikami. Učence je pritegnilo, ker so se lahko tudi oni preizkusili v slikanju. Ob tem sta jih opozarjali, na kaj morajo biti pozorni, in jih tudi pohvalili. Izdelke, ki so jih učenci ustvarili, smo dobili v dar in bodo krasili učilnico prvega razreda. Učenci so še naslednji dan pripovedovali o svoji izkušnji. Razstava je bila tudi za učiteljice prava paša za oči, saj je bila vsaka slika nekaj posebnega. Zahvaljujemo se za prijetno izkušnjo in se že veselimo naslednje razstave.

Nekaj vtisov učencev:

- Všeč mi je bilo, da smo odšli v galerijo in da smo lahko slikali.
- Všeč mi je bilo, da smo si lahko ogledali slike.
- Všeč mi je bila slika z belim konjem, ker imam rada konje.
- Všeč mi je bila slika z rožami v vazi.
- Všeč mi je bilo, ker smo lahko mešali barve in slikali.

- Najbolj všeč mi je bila slika stare hiše.
- Naučil sem se, kako se pravilno stiska barve.
- Naučil sem se, da če zmešaš dve barvi, nastane nova barva.
- Zpomnila sem si, da moramo čopiče po uporabi dobro oprati.
- Opazil sem sliko Franceta Prešerna, narisano z ogljem.
- Všeč mi je bilo, da smo lahko slikali in se podpisali.
- Všeč mi je bilo, da smo si ogledali slike in med njimi poiskali najstarejšo hišo.

Učenci in učiteljice oddelkov 1. razreda
OŠ Trebnje

Ivan PIRNOVAR, kdo ste in od kod prihajate?

Rodil sem se v vasi Sajenice v Krajevni skupnosti Čatež. Vas je podobna Rihpovcu, le manjša je. Na Čatežu sem končal štiri razrede osnovne šole. Po smrti staršev me je dedek, ki sem ga imel zelo rad in je bil moj skrbnik, odpeljal k sorodnikom v Kranj, kjer sem končal šolanje. Sledilo je delo v mladinski brigadi v Beogradu in služenje vojaškega roka v Jablanci v Bosni.

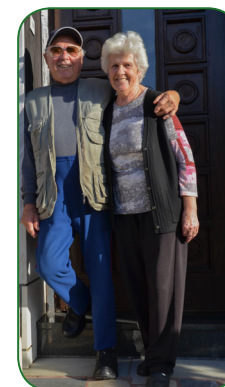
Kaj vas je pritegnilo k delu s kamnom?

Na plesu v Ljubljani sva se srečala s prijateljem, ki je bil zaposlen v podjetju Marmor. Povedal mi je, da rabijo mlade fante za priučitev kamnoseških del. Že čez nekaj dni sem maja leta 1953 začel z delom v tem podjetju. Tu so bili zaposleni najboljši kamnoseki, ki so mladim, ki jih je zanimalo delo s kamnom, radi pokazali, kako se ravna s kamnom. Takrat se je kamen oblikoval predvsem ročno, kar je zahtevalo veliko časa. Delo s kamnom je postala moja ljubezen. Spoznal sem, da kamen ni namenjen le za beton in zidove, ampak lahko polepša okolico in domove. Po opravljenem

delu v podjetju sem rad hodil še v delavnice mojstrov Savinška, Tršarja in Kalina, ki so ustvarjali tudi po načrtih arhitektov. Njihovi kipi krasijo tudi reprezentančne objekte po Sloveniji. Veliko znanja sem pridobil pri mojstru Savinšku. Obiskal nas je tudi Plečnik. Njegovi nasveti so bili dobrodošli. Podučil nas je tudi o tem, da je treba za vsak izdelek najprej narisati skico, ker je le tako lahko dosežen dober rezultat.

Je bilo vaše življenje tudi trdo kot kamen?

Ni mi bilo poslano z rožicami. V času zaposlitve sem seveda delal predvsem po navodilih delodajalca in si služil kruh. Ves čas sem sanjal o tem, da bom nekega dne upokojen in da si bom sam razporejal svoj čas. Tako se je tudi zgodilo. Po upokojitvi sem se preselil na Zaplaz.

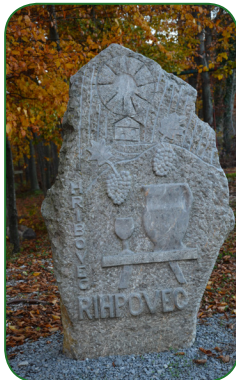

Je Marija Prah vzpostavila sodelovanje z Rihpovcem?

V letu 2006 me je obiskala Marija Prah in mi svetovala, da bi sodeloval na slikarski prireditvi Ex tempore Rihpovec. Čeprav te vasi nisem poznal, sem sodelovanje kljub temu obljubil. Začelo se je tako, da mi je takratni predsednik Društva za napredek HRIBOVEC Ivan Starič preskrbel in dostavil kamen.

S petimi deli, ki ste jih ustvarili za Rihpovec, ste se vpisali v zgodovino kraja. Lahko ocenite, koliko ur vašega dela je v njih?

Težko bi ocenil ure opravljenega dela. Pride dan, ko ti delo preprosto ne gre od rok. Ure preprosto niso pomembne. Pomembno je, da ste z mojim delom zadovoljni in da imate izdelke radi.

Kje vse najdemo vaša dela?

Ivan Starič mi je nabavil toliko kamna, da sem lahko naredil še nekaj kipov. Eden stoji pred Domom starejših občanov v Trebnjem, drugi pri stavbi Društva Sožitje v Trebnjem. Izdelal sem tudi doprsni kip Frana Levstika in značilnosti Čateža v kamnu ter ženski akt v lesu. Podaril sem jih KUD Potovanje Frana Levstika Čatež. Izdelal sem še veliko drugih del, ki sem jih zainteresiranim pokazal na razstavah.

In kaj počenjate sedaj?

Kaj neki, delam, kolikor morem. Kolikor mi bo zdravje dopuščalo, bom tudi v prihodnje ustvarjal, saj s tem izpolnjujem svoje sanje. Oba z ženo sva člana Društva za napredek HRIBOVEC. Z društvom bom sodeloval še naprej, saj vidim, da tudi pod vodstvom mlajšega predsednika Francija Stariča lepo napreduje.

Beseda »gospod« mi v povezavi z Ivanom Pirnovarjem nekako ne gre z jezika. Tudi vaščani Rihpovca ga tako ne naslavljajo. Ivan Pirnovar skupaj z ženo sta preprosto naša prijatelja. Ob srečanjih beseda steče o marsičem, tudi o časih, ki so bili težki, vendar lepi. In o današnjih dneh, ko veliko ljudi hlepi po moči in denarju. Skupina ljudi pa se srečuje in druži ob delih slikarjev in ustvarjalcev v lesu in kamnu. Menda je kamen več en. Torej je Ivan Pirnovar zapisan v svojih delih za vedno.

Hvala, Ivan Pirnovar.

Z Ivanom Pirnovarjem se je pogovarjala
Ana Bilbija

Na dan, ko sem se odločala o temi za ta prispevek, sem si ogledala zelo lep in hkrati žalosten film z naslovom Še vedno Alice ali v izvirniku Still Alice (2014).

Zgodba govori o univerzitetni profesorici sredi štiridesetih let, uspešni v svojem poklicu, materi treh otrok, ki živi z možem, s katerim se dobro razumeta. Skoraj preveč lepo, da bi bilo res, kajne? In res kmalu po začetku filma začnemo opazovati, kako Alice občasno pozablja malenkosti, pozneje pa se težave stopnjujejo do takšne mere, da obišče zdravnika, ki postavi diagnozo: zgodnji začetek Alzheimerjeve bolezni. Film nas vodi po poti z Alice, ki se sicer vztrajno bori z boleznijo, a ta kljub vsemu napreduje do te mere, da Alice celo pozabi, kje v hiši imajo stranišče. Hkrati spremljamo njenega moža in tri otroke, ki si sprva ne morejo priznati, da se njihova mati in žena spreminja v nekoga, ki ga več ne poznajo; da njene intelektualne sposobnosti upadajo, da ji morajo večkrat ponavljati osnovne informacije, da pozabi, da bo hči rodila ...

Pa vendar Alice v krogu najbližjih nekako shaja. A ob koncu fil-

ma je sporočilo jasno – njena pot in pot njene družine bosta zaradi bolezni težki in polni bolečine.

Tokratna tema je zato bolezen, ki se je vsi bojimo: demenca.

Najpogostejša oblika je ravno Alzheimerjeva bolezen, ki se deli v tisto z zgodnjim začetkom (pred 50-im letom starosti) in s poznejšim začetkom. Na srečo je prva oblika precej redka, tudi sicer nekako velja, da se pogosteje pojavlja v določenih družinah, torej se na neki način lahko deduje. Kar pa ni pravilo.

Kakšni so znaki Alzheimerjeve bolezni? Vsako pozabljanje še ni bolezen; res je, da z leti tudi možganom funkcije upadajo, sposobnost učenja in skladiščenje informacij se zmanjšuje, zato je pozabljanje do neke zmerne mere normalno. Vendar pa pozabljalnost v takšni meri, da resno moti naše vsakdanje delovanje, zahteva pregled pri zdravniku. Splošni oziroma družinski zdravnik najprej praviloma napoti pacienta k nevrologu ali psihiatru, pri katerem se opravijo določena testiranja v obliki pisnih in ustnih testov, laboratorijske preiskave in slikanje glave. Na podlagi rezultatov pa se lahko z visoko mero gotovosti

tudi potrdi ali ovrže diagnoza demence.

Značilno za demenco je, da bolezen napreduje. Sprva bolnik pozablja, predvsem je prizadet kratkotrajni spomin. Kar pomeni, da se spomni vse iz časov osnovne šole, pozabi pa, kaj je ta dan zajtrkoval. Nato se ob napredovanju bolezni pojavljajo novi simptomi: bolniki so lahko nemirni, sumničavi tudi do najbližjih, blodnjavi, halucinirajo, izgubijo občutek za higieno, lahko pa postanejo tudi agresivni.

Vse to omenjam zato, da se predvsem svojci lažje soočijo s svojim bližnjim, ki postane popolnoma drug človek in ga zato pogosto težko razumejo, se nanj jezijo in ga želijo spremeniti. Žal pa to ne gre ... Gre za bolnika, ki na svojo bolezen v poznejši fazi ne more več vplivati in svojega obnašanja ne more več nadzirati.

Pa vendar, ali lahko kaj storimo? Seveda. Najbolj pomembno je, da si ob prvih težavah ne zatiskamo oči in odlašamo z obiskom pri zdravniku. Bolniki pogosto zaradi strahu pred odvisnostjo od svojcev ali namestitvijo v dom za starejše odlašajo z obiskom pri osebnem zdravniku, prav tako pa

pozabljalnosti zmanjšujejo pomen. Velikokrat sem že slišala: »Dokler nisem šla k zdravniku, sem bila zdrava ...«

Poudariti je treba, da je prav pri demenci izredno pomemben čim bolj zgoden začetek zdravljenja. V zadnjih letih je farmacija razvila nekaj učinkovitih zdravil, ki sicer demence ne pozdravijo, pač pa preprečijo njeno slabšanje in podaljšajo dobo, ko je bolnik samostojen, dovolj bister, da je lahko neodvisen.

Poleg zdravil pa si lahko v veliki meri pomagamo tudi sami. Saj veste, tako kot se redno rekreiramo, da ohranjamo kondicijo ... Tudi svoje mentalne sposobnosti lahko treniramo! Lahko začnemo z učenjem tujega jezika, igramo karte ali šah, rešujemo križanke, spremljamo dnevno časopisje in televizijske novice, v prehrano dodajamo omega 3 maščobne kisline in ostajamo čim bolj telesno dejavni.

Če povzamemo: demenca je neozdravljiva bolezen, ki z leti napreduje; vendar se s čim bolj zgodnjim začetkom zdravljenja in lastnim trudom da obvladovati do te mere, da je bolnik še več let sposoben samostojnega in polnega življenja.

Irena Vester, dr. med.

MALI SREBRNI GOSPOD

Verjetno vas je že kdaj prebudilo glasno škrebjanje na podstrešju ali strehi. Da, to je bil po vsej verjetnosti polh. Polh je glodavec z veliki očmi, obrobjenimi s črnim kolobarjem. Njegov srebrn kožušček je zelo gost in kratek, po trebuščku je bel. Ima košat rep, ki ga med spanjem uporablja kot pokrivalo. Dejaven je predvsem ponoči, zimo pa prespi. Prehranjuje se predvsem z žirom. Ravno zato ga najbolj pogosto najdemo v listnatem gozdu.

Prehranjuje se tudi z ostalimi gozdnimi plodovi, listjem, žitariami, jabolki in drugim sadjem, občasno si postreže tudi s hrano živalskega izvora (majhne ptice in žuželke).

Samička skozi poletne mesece skoti od 3 do 10 malih polhkov. Življenjska doba teh malih nočnih živalic je pet let. Njihovi naravni plenilci so kune in sove. Pri nas je najpogostejši drevesni polh, manj pogosta sta vrtni polh in podlesek. Zaradi hrane in zavetja se pogosto zateka v človeška bivališča. Pri nas si je gospod polhek našel prostor kar v čebelnjaku. Ker ne povzroča škode, smo mu z veseljem dovolili prezimiti v toplem čebelnjaku. Ni lepšega kot opazovati živahnega polhka ali kako veverico, ki veselo skaklja po krošnjah naših dreves. Pa četudi zato

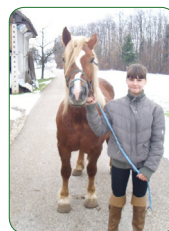

Ines Rajkovič

MOJA KOBILA BEBA

Beba se je skotila 22. 6. 2011, visoka je 140 cm, rjave barve, le rep in griva sta bele barve. Je prijazna, vozi zapravljičček in je vajena ježe. Poleti se rada pase na pašniku, pozimi pa je v hlevu. Pozimi jo spustimo na zrak za 5 minut, da se malo sprehodi. Imela je že dva žrebička. Njena hrana je oves, koruza, silaža, suha trava, ječmen in trava. Poleti ima rada kopanje. To traja 30 minut. Poleti je to zelo potrebno, saj ji je vroče. Rada pa ima tudi čiščenje telesa in kopit. Čiščenje telesa traja približno dve uri, dvakrat na teden. Dvakrat na leto ji postrizemo kopita, kar traja dvajset minut. Že ko se je skotila, smo vedeli, da bo ostala doma. Ko zboli, ima povešena ušesa in je zelo žalostna. Na dan poje od 20 do 30 kg hrane. Poleti na dan popije od 40 do 60 litrov vode, pozimi pa nekaj manj. Ko je bila še majhna, smo jo naučili hoje kas, galop in korak. Ko ima rep dvignjen, je najbolj vesela. Njena povprečna temperatura je 38 stopinj. Imam jo zelo rada, saj se rada tudi igra.

Martina Mavec

HIP HOP NI SAMO PLES

Hip hop je kulturno gibanje, ki se je začelo leta 1977 v getih med mladimi Afro-Američani in Latino-Američani v New Yorku (v Bronxu) in se nato razširilo po vsem svetu. Štirje glavni elementi hip hopa so: rap, DJ-stvo, grafiti in breakdance. Kulturno gibanje se je resda začelo v revnih ameriških četrtih, vendar pa se je iz newyorškega geta razširil po celem svetu. Hip hop je kultura s svojimi zapovedmi oblačenja, obnašanja, glasbe in plesa. Pri hip hopu ne gre za strogo določene gibe, ampak gibe, ki ne priznavajo omejitev in ki posamezniku dopuščajo svobodno mero izražanja. Hip hop je postal ena najaktualnejših in najatraktivnejših plesnih zvrsti, za katere se odločajo mladi. Iz plesnih dvoran se skozi vso leto preselijo na plesne odre/telovadnice, kjer potekajo plesna tekmovanja, in tako pokažejo svoje znanje. Seveda pa tekmovanja niso vedno samo naučene koreografije, ki jih izvajajo posamezniki, par ali skupina, ampak so tudi bitke oziroma tako imenovani battli. Ti so druge vrste tekmovanja, kjer se tvori krog gledalcev, na sredino se postavi nasprotnika, na robu pa sedijo sodniki. Vsak od tekmovalcev ima svojo minuto

oz. tako imenovani izhod, da se izkaže. Seveda to ni naučena koreografija, ampak prosti slog oz. »freestyle«. Sodniki ob koncu battla povejo svojo odločitev, tako da z iztegnjeno roko pokažejo na tekmovalca, za katerega mislijo, da je bil boljši in si zasluži v naslednji krog. Ob rednem treniranju, z veliko želje, dobre volje in vztrajnosti lahko posežeš po najvišji stopnički na svetovnem prvenstvu, kar je tudi želja vsakega plesalca, ko stoji na tekmovalnem odru. Plesalci pa včasih več ne čutijo želje po tekmovanju in dokazovanju pred sodniki. Nekateri zapustijo ples in se posvetijo običajnemu življenju, kot sta služba, družina itd., nekateri pa se odločijo, da svojo kariero nadaljujejo, in jim je to služba ter način življenja. V Sloveniji se je kot plesalec za enkrat še zelo težko preživljati, zato se večina odloči poizkusiti v tujini. Vsak začne kot plesalec, ki se trudi, da bi bil čim bolj opazen da bi nastopal ob strani svetovno znanih pevcev, da bi nastopal v reklamah itd. Seveda, ko enkrat to dosežeš, si plačan za vsak nastop, show in tudi treninge. Takrat to začne predstavljati že neke vrste službo. Vsak plesalec pa en-

krat ne zmore več vsega in kmalu za tabo prihajajo mlajši, boljši in bolj vzdržljivi plesalci. Tako iz plesalca stopiš na stopničko više, na stopničko koreografa, in zaslužek ti predstavlja možnost normalnega življenja. Na tej stopnji ne potrebuješ več take vzdržljivosti kot plesalec. Kot dober koreograf moraš svojim učencem znati svoje želje in zahteve podati z besedami. Iz koreografa pa prideš na najvišjo stopničko, stopničko kreativnega direktorja. Kot kreativnega direktorja te lahko najame pevec, ki organizira svojo turnejo. Naloga kreativnega direktorja je, da postavi oder, kako bo izgledal, postavi vse lučke, kjer se bo premikal pevec ali pevka, skratka, določi, kako bo vse skupaj izgledalo na odru. Ko enkrat prideš na to stopnjo, si tako rekoč dosegel, kar si želel. Plesalci nimamo nikoli zares službe, saj nam učenje naših učencev in delo nastopov ne predstavlja službe, ampak nekaj, v čimer uživamo in imamo radi, vse skupaj pa se nam vrača z lepim zaslužkom in normalnimi pogoji za življenje. Še lepše pa je, ko vidiš svoje otroke, kako odraščajo iz malih »telebanov«, ki ne vejo, katera je leva, katera je desna, do vrhunskih plesalcev.

Nastja Rajkovič

LUKA (16 let), KADET – rokomet

Sem vratar Rokometnega kluba TRIMO TREBNJE. Trikrat zapored smo bili državni prvaki. Letos smo odigrali državno prvenstvo v Ormožu. Žal se nam ni izšlo, kot smo načrtovali. Dosegli smo tretje mesto. Močnejša sta bila samo RK Celje PIVOVARNA LAŠKO in RK JERUZALEM ORMOŽ.

LARA (12 let), SKUPINA KADET MAŽORETE TREBNJE

Letos je potekalo državno prvenstvo v Murski Soboti, na katerem smo osvojile naslov državnih prvakinj. Tako smo si priborile nastop na evropskem prvenstvu v Franciji v mestu Albi. Tam smo osvojile naslov evropskih podprvakinj v skupini KADET. V sezoni 2015/16 sem napredovala v skupino JUNIOR.

Luka in Lara Rogelj

Konec septembra se je presrečnila staršema Mojci in Cirilu rodil sinček Oskar – zdrav, vesel, razigran, najlepši.

Lara Staric se je rodila 19. 5. 2015. Mamica Tina, oči Franci ter bratec Patrik so zelo ponosni nanjo.

23. 9. 2015 je na svet pokukala Anja Mavec, velika 47 cm in teška 2,490 kg.

Čas letošnje trgatve je mimo. Le v vinogradu Jožeta Bevca ptiči z nejevoljo obletavajo vrste, ki jih je Jože skrbno zaščitil pred nepovabljenimi obiskovalci. Njegova želja je, da bi trgateg opravil tik pred božičem in dosegel najboljšo kakovost, to je lede-
no vino. Jože z veseljem razlaga, da je izbor vino, pridobljeno iz odbranega, zrelega, zdravega in nepoškodovanega grozdja. Vina z oznako pozna trgateg proiz-
vajajo iz grozdja, ki so ga obrali najmanj deset dni po tem, ko je doseglo polno zrelost. Jagodni izbor je vino iz jagod s plemenito plesnijo z visoko vsebnostjo sladkorja. Suhi jagodni izbor je pridobljeno vino iz posušenih, na trti zgubanih grozdnih jagod, ki jih napade plemenita gniloba. Ledeno vino je pridobljeno iz grozdja, zmrznjenega na trti, in predelano v zmrznjenem stanju. Vsa vina posebnih kakovosti morajo tudi v vonju in okusu izražati karakteristiko teh kakovosti, sicer navkljub doseženemu sladkorju v vinogradu ob ocenjevanju na pooblaščen organizaciji za oceno vina niso potrjena kot vina posebne kakovosti.

Jože je s pridelavo predikatnih vin poizkusil že leta 2007. Zelo dober uspeh je dosegel leta 2009, ko mu je strokovna komisija dodelila zlato medaljo za jagodni izbor. Letos pogoji ne bodo omogočali, da se ob ocenjevanju uvrsti više. To tudi ni tako zelo pomembno. Naredil bo vse, da bo za prijatelje pripravil stekleničke z vsebino, ki bo ob zaužitju pogrela dušo in srce.

Ana Bilbija

Obvestilo članom društva

Članarina ostaja nespremenjena: prvi član družine plača 7 EUR, vsak naslednji pa po 4 EUR. Če nam želite olajšati delo, jo lahko poravnate na transakcijski račun društva, pri Delavski hranilnici, številka 61000-0000116262. Hvala vam.

ŽE SKORAJ POZABLJENI PREDMETI:

Singerica, kot nova...

Čas je za spravilo zelja in repe...

Čaka na marljivo predico...

Če zmanjka elektrike...

Jarem, le kje bi našli vprežno žival?

Multipraktik, nekoliko starejše izvedbe

Še pomnite tovariši...?

m-studio
MOŠKO IN ŽENSKO FRIZERSTVO

M-STUDIO moško in žensko frizerstvo
Melita Starič s.p.
Podjetniško naselje Kočevje 1
1330 Kočevje

Posek in spravilo lesa na področju celotne Dolenjske

- sečnja in spravilo lesa
- čiščenje gozdov
- mletje vej v sekance
- prodaja bukovih drv za kurjavo
- odkup hlodovine

Srečno 2016!

Gmajna se nav sama posekava
Gozdarstvo.net

031 / 48 - 11 - 16
matej@gozdarstvo.net

HIŠA LEPOTE
ART-PE
FRIZERSTVO & KOZMETIKA

HIŠA LEPOTE ART-PE NOVO MESTO

FRIZERSTVO IN KOZMETIKA

Hiša lepote ART-PE, Drska 8, 8000 Novo mesto
TEL.: 07 33 77 270, GSM.: 031 831 131
E-mail: salon-nm@art-pe.si, www.art-pe.si

**KOVINOPRODAJA
TREBNJE d.o.o.**

PRODAJA NA DEBELO IN DROBNO
8210 Trebnje, Obrtniška ulica 33, tel. 07/34 81 560

**BAR HIRAM
JOŽE BEVEC s.p.**
Trebnje, Obrtniška 32

*Le pridite v hram,
saj je dosti vinca tam,
za dobro voljo še harmonikar zaigra
in kitara svoje takte da*

ČEMU JE VČASIH SLUŽIL TA PREDMET?

**ODGOVOR NAPIŠITE NA DOPISNICO IN JO DO 15. JANUARJA 2016
POŠLJITE NA NASLOV:**

Društvo za napredek Hribovec Rihpovec, Rihpovec 19, 8210 Trebnje

Pripišite svoj naslov. Mogoče boste prav vi med tremi nagrajenci.

Izdajo glasila so omogočili še:

- Občina Trebnje
- Javni sklad kulturnih dejavnosti
- Zveza kulturnih društev Trebnje
- Lektorica, NINA STAMPOHAR, s. p., Ul- Ilke Vaštetove 18, Novo mesto
- ODVETNIK MIRKO BILBIJA, LEGES, d.o.o. STORITVE, Novi trg 11 Novo mesto